

Bergkerk – 27-9-2020

Gemeente van Christus,

De almachtige koning Nebukadnezar kan niet slapen, overdag kan hij zich wentelen in zijn almacht, hij is de grote controleur over zijn eigen leven en dat van zijn ontelbare onderdanen ...hij heeft het leven in een ijzeren greep ...maar ja ... hij moet toch ook slapen ....en met de slaap, komen de dromen, de angstige stemmen uit zijn onderbewijstzijn ...het wordt prachtig verteld ... -ik volg de hebreeuwse tekst - "als in het 2e jaar van het koningschap van Nebukadnezar, Nebukadnezar dromen gedroomd heeft is zijn geest van streek en is het met zijn slaap bij hem gebeurd". Hij lijdt aan slapeloosheid en dat is niet te onderchatten.. Alle tekenduiders, alle bezweerders, alle magiërs, alle influencers, alle commentatoren, alle deskundigen, alle bn-ers ...iedereen die wel eens aan tafel zit bij een talkshow ...ze worden allemaal opgeroepen ...want de almachtige is van streek, hij kan er niet van slapen. De tekenduiders, de bezweerders, de magiërs ..ze zijn goed gebekt, strooien geheel vrijblijvend hun meningen en standpunten in het rond ...maar er is iets vreemds aan de hand, want de koning wil niet zeggen wat hij gedroomd heeft. Het is een verwarrende en ongemakkelijke situatie. De tekenduiders, de bezweerders, de magiërs ..ze weten het even niet.

Die verwarring doet me denken – en ik maak nu een klein uitstapje – aan de verwarring die ik meemaakte, in de beginjaren toen ik net predikant was in het Twentse dorp gelijk met mij was er ook nieuwe jonge huisarts in ons dorp gekomen, het was een spannende tijd een jonge onervaren dominee en tegelijk een jonge onervaren huisarts en als dominee hoor je altijd de verhalen over de huisarts ... en de huisarts hoort meestal ook de verhalen over de dominee ... ..zo gaat het eigenlijk nog steeds ..En ik hoorde de verwarring in het dorp de verhalen over die nieuwe dokter, ze waren jarenlang gewend geweest, als de dokter komt dan houd je je mond ..-dat gebeurde trouwens ook als de dominee op huisbezoek kwam, wees stil – en als de oude huisarts met een sigaar in de mond langs kwam op de boerderij, dan zag hij het even aan en hij vertelde vervolgens wat er moest gebeuren, dat waren de mensen zo gewend ze voelde zich er prettig bij, het was vertrouwd maar deze jonge dokter – heel goed opgeleid in het omgaan met patiënten – hij vroeg aan de mensen: 'wat denkt u er zelf van?' En die vraag bracht verwarring. Wat denkt u er zelf van? Wat is dat voor vraag, dominee, dat moet de dokter toch zeggen? Grote verwarring, onzekerheid en onveiligheid. Het is overigens allemaal helemaal goed gekomen hij is uitstekende huisarts en we hebben er samen vaak met een glimlach over gesproken, het waren mooie tijden in het dorp. Maar het gaat me om die verwarring. Zo ook de droomuitleggers, hoe kun je nu een droom uitleggen als de droom niet verteld wordt. Het is misschien een beetje psychologie van de koude grond, maar het is niet onwaarschijnlijk dat koning Nebukadnezar zijn eigen droom niet durft te vertellen. Hij wil die droom het liefst vergeten. Hij heeft in zijn droom in de afgrond gekeken, die hij niet wil zien, hij vreest de waarheid. En misschien is het ook wel zo dat waarheid of een ten diepste weten dat je dat geopenbaard moet worden het is niet iets wat je te weten komt als je maar in je eigen kringetje blijft ronddraaien. Het onder ogen komen ...van een weten ten diepste ... waarheid.. is dialogisch, het is ergens te vinden in het inter-esse, in de verbinding, het dient zich aan in de ontmoeting met de ander het moet je worden aangezegd of je krijgt het aangereikt in een gesprek het kan gebeuren in de beslotenheid van de tent van de ontmoeting die je zorgvuldig met elkaar hebt opgebouwd.

Zo verschijnt Daniël voor de koning hij openbaart de koning zijn droom en hij verklaart de beelden ... en de almachtige koning valt op zijn knieën en voelt zich ten diepste begrepen. Ook dit wordt weer kostelijk verteld 'hij valt neer op zijn neusgaten en hij aanbidt Daniël'. Daniël had nog zo gezegd, dat niet hij zelf de droomuitlegger is maar dat het ook voor hem ook een ontvangen is de Eeuwige spreekt hier ...niet Daniël ..maar dat is voor koning Nebukadnesar onbegrijpelijk hij aanbidt liever de boodschapper dan de Eeuwige die de boodschap gegeven heeft. Het droombeeld van de koning is fascinerend het is een enorm beeld, van een almachtige goddelijke mens, die leven geeft en leven neemt en waarin zich de almacht weerspiegelt van de maker van het beeld, koning Nebukadnezar. Het is een beeld van het super ego van de machthebber, die aanbeden wil worden. Echter dat enorme beeld blijkt een reus op lemen voeten. Het stort in. Dit is een troost verhaal, dit levensgrote standbeeld, waarmee de tyrannie van alle tijden wordt verbeeld de boze geest die je kan achtervolgen de angst, de trauma's die we oplopen het leed dat we vrezen, de afgrond waarin we

kijken het ongeluk dat ons overkomt ...het kan reusachtige proporties aannemen het kan je boven je hoofd groeien het kan je hele leven bepalen ....en toch vertelt het verhaal van Daniël ... er raakt een steen los zonder dat er een mensenhand aan te pas kwam ...het beeld valt in elkaar, er zal een andere tijd komen. Het gaat er niet om, hoe het altijd gaat en gaan zal maar het gaat om wat eens ooit is ingezet in den beginne ... van hoofde af aan ... Gods bevrijdende verhaal met mensen. De reus op lemen voeten, valt van z'n sokkel. Kun je leven met zón verhaal? Kun je je er aan toevertrouwen? Aan deze voorspelling? Een voor ... spelling van het evangelie?

Ja soms ... nee niet altijd. Een mens heeft twee kinderen, zo zegt het evangelie, twee innerlijke stemmen, de een zegt ja en doet nee, de ander zegt nee en doet ja. Wie is degene die zich laat gezeggen? Wie ja zegt moet ook ja doen. 'Als je maar eens weet', zei mijn moeder vroeger. Maar wie van de twee doet de wil van de Vader?, vraagt Jezus. De tweede, antwoorden zij, degene die zegt: 'ik ga niet', maar even later komt hij wel. Het gaat om de omkeer. Dat is het weten ten diepste, de waarheid onder ogen komen. Rekenen met de mogelijkheid van omkeer. Het doen van de wil van de Vader heeft te maken met je laten gezeggen en omkeren. Je kunt je in mensen vergissen, mensen zeggen ja en doen nee, maar ook andersom, mensen zeggen nee en doen ja, mensen herbergen altijd nog een andere mogelijkheid en om het openlaten van die mogelijkheid gaat het. Misschien is dat wel wat wij vieren in de liturgie. Liturgie, als een eigenaardig uurtje op zondagmorgen, volstrekt buiten de gangbare orde, een vreemd gebeuren, waarin mensen los van alle koopkrachtplaatjes bij elkaar komen ..en zich laten gezeggen, dat het anders kan, dat er nieuwe wegen zijn, dat er een schuilplaats is onder een koude hemel, En dat het beeld van de tyrannie zal instorten dat je je kunt laten gezeggen, benedicteren, laten zegenen, dat je niet alsmaar je eigen ik hoeft te bouwen en te verdedigen, maar dat je iemand mag worden. Ja zeggen op dit bevrijdende verhaal van de Eeuwige die ons zo onvoorwaardelijk liefheeft, dat Hij ja zegt tegen de neezeggers. Daar gaat het toch om, om zijn gedachtenis en om niet te vergeten, breken en delen, eten en drinken wij, want vergeten is ballingschap, herinneren is verlossing.

En ik wil mijn preek eindigen met een indrukwekkend bijna profetisch citaat van de Duitse Bondkanselier Angela Merkel Ik hoorde het afgelopen week. Achtet auf die Sprache! Let op uw taal, want taal is voorloper van het handelen. Als taal op het hellende vlak komt, komt ook het handelen op het hellende vlak en is geweld niet ver. Daarom, zorgzaam omgaan met taal, voorzichtig omgaan met je woorden.

En ik denk dan, hoop dan, geloof dan ...Die reus van de angst en de tyrannie en de manipulatie ...heeft lemen voeten. Amen.